

Azərbaycanın qətiyyətli iradəsi

Prezident İlham Əliyev "Rossiya Seqodnya" İnformasiya Agentliyinə müsahibəsində qlobal əhəmiyyətli problemlərə toxundu

Azərbaycanın beynəlxalq müstəvidə artan nüfuzu dünya birliyinin ölkəmizə marağını şərtləndirən başlıca amildir. Prezident İlham Əliyevin liderliyi ilə siyasi və iqtisadi sferalarda əldə edilən nailiyyətlər, ikitərəfli və dövlətlərarası platformalarla yanaşı, nüfuzlu xarici media orqanlarının da Azərbaycanın uğurlarını təqdir etməsinin əsas səbəbi rəlunda çıxış edir. Bu gün rəsmi Bakı təkcə tarazlaşdırılmış uğurlu xarici siyaset, dünyada çoxları təcəccübənlərinə iqtisadi yüksəliş, 2020-ci ilin Vətən müharibəsindən sonra isə hərbi qüdrət ünvani deyil, həm də qlobal geosiyasi proseslərin fəal iştirakçısı və həmin proseslərə təsir etmək iqtidarında olan tərəfdəş qismində qəbul edilir.

Azərbaycan qlobal dünyamızın reallığlarına ən adekvat şəkildə davranan dövlətlərdəndir. Eyni zamanda respublikamızın uzun iller ərzində beynəlxalq aləmdə qazandığı etibarlı tərəfdəş imici, başqa dövlətlərin Azərbaycana və şəxson ölkəmizin rəhbərinə yüksək inamı xarici əlaqələrdə mövqelərimizi gücləndirir, yeni-yeni nailiyyətlərə yol açır. Rusiyanın nüfuzlu "Rossiya Seqodnya" Beynəlxalq İnformasiya Agentliyinin Azərbaycan Prezidenti ilə müsahibəsi də məhz bu marağın növbəti təzahüründür.

Prezident İlham Əliyevin "Rossiya Seqodnya" Beynəlxalq İnformasiya Agentliyinin baş direktoru Dmitri Kiselyova verdiyi müsahibədə beynəlxalq siyaset və qlobal əhəmiyyətli problemlər, onların həlli yolları, dövlətlərarası münasibətlər öz əksini tapmışdır. Suallara ətraflı cavablar Rusiyada Azərbaycan liderinin bu kimi mövzulara dair görüşlərinə verilən önəmin göstəricisidir. Son bir neçə ildə ölkəmizin "orta güc" kimi klassifikasiya edilən təsir imkanlarına malik dövlətlərinə sənədli qoşulması, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə beynəlxalq aktora çevrilməsini şərtləndirən danılmaz faktdır. Dövlətimizin başçısının Rusiya ilə Ukrayna arasında davam edən gərginlik, qonşu ölkələrdə baş verən siyasi proseslər, neokolonializm təzahürələri və qlobal iqlim problemləri kimi mövzulara münasibət bildirməsi Azərbaycanın beynəlxalq əhəmiyyətinin yerləşdiyimiz region və bir qədər geniş coğrafiya - postsovjet məkanının çərçivələrinin aşlığı nümayiş etdirir.

Möhkəm təməl üzərində siyasi müttəfiqlik

Azərbaycanın Rusiya ilə münasibələri bu dövlətin orta statistik vətəndəsinə məraqlandıran prioritet məsələdir. Xüsusilə son 2 ildə məlum proseslər fonunda hər bir rusiyalı üçün onları əhatə edən coğrafi məkanda dostları və düşmənləri seçmək, ayırmak nöqtəyi-nəzərdən olunduqca vacibdir. Prezident İlham Əliyevin həm siyasi, həm də iqtisadi müstəvidə Azərbaycan-Rusiya münasibətlərinin gündən-günə zənginləşməsinə dair fikirləri dövlətlərarası münasibətlər kontekstində dəyişməz olan sabitlik əlamətidir: "Müttəfiqlik Qarşılıqlı Fəaliyyəti haqqında Beyannamə 2022-ci il fevralın 22-də imzalanıb... Regionumuzda və bütün lük dönyada vəziyyət əhəmiyyətli dərəcədə dəyişib, lakin bu, Rusiya ilə Azərbaycan arasında əməkdaşlığın xarakterinə və formasına təsir etməyib. Mən hesab edirəm ki, belə bir bəyannamənin imzalanması bizim 30 ildən artıq bir müddətde birlikdə keçdiyimiz, fəal işlədiyimiz, həm iqtisadi-ticari, həm də siyasi sahələrdə əməkdaşlıq potensialını artırırdığımız və müxtəlif çətin vəziyyətlərdə bir-birimizi sinadığımız həmin böyük yolu nümayiş etdirilməsidir. Buna görə də hesab edirəm ki, belə bir bəyannamənin imzalanması faktının özü həm Rusiya, həm də Azərbaycan tərəfindən ən mühüm siyasi addımdır". Dövlətimizin başçısı xüsusi vurğuladı ki, bu, qarşılıqlı fəaliyyətin və əməkdaşlığın ən yüksək formasıdır, xüsusun nəzərə alsaq ki, biz həm Qafqazda, həm də Xəzər regionunda qonşu dövlətlərinə və bir çox cəhətdən ölkələrimizin xarici siyaset prioritətləri üst-üstüdür, o zaman belə bir sənəd tarixi hadisədir.

Azərbaycanla Rusiya arasında möhkəm və davamlı siyasi münasibətlərin sabitliyinə təsir göstərən mühüm fakt-

torların sırasında ildən-ilə daha da dərinləşən iqtisadi-ticari əlaqələr durur. Prezident İlham Əliyev hesab edir ki, bu əlaqələrin daha da dərinleşməsinə qarşılıqlı təmasın və ünsiyyət imkanlarının çıxalması öz müsbət təsirini göstərir: "Biz iqtisadi-ticari əməkdaşlıq üçün fəal şəkildə yeni sahələr tapmağa davam edirik, ticarət dövriyyəsi artır, bəlkə də bizim istədiyimiz süretlə deyil, lakin bununla belə, dinamika mövcuddur. Rusiyalıların Azərbaycana səfərləri baxımdan da biz COVID-dən əvvəlki səviyyəyə çıxıraq ki, bu da həm siyasi, həm də sərf insani mühitin maksimum müsbət olduğunu göstərir, cünki bu səfərlər və qarşılıqlı səfərlər insanların özürlərini rahat hiss etdikləri istiqamətlərdə həyata keçirilir". Dövlətimizin başçısı əminliklə qeyd etdi ki, bu gün Rusiya və Azərbaycan iki etibarlı tərəfdəşdir, buna nə Azərbaycanda, nə de Rusiyada heç bir şübhə yoxdur.

Azad edilmiş ərazilərdə iqtisadi əməkdaşlıq

Bakı ilə Moskva arasında iqtisadi sferada yüksələn əməkdaşlığın yeni trendi Rusiya kapitalının Ermənistanın işğalından azad edilmiş torpaqlarımızda həyata keçirilən layihələrdə də təmsil olunmasıdır. Tədqiqətiyəq haldır ki, bu, həm mərkəzləşdirilmiş qaydada baş verən prosesdir, həm də Rusiyanın ayri-ayri subyektlərinin ciddi maraq göstərdikləri mövzudur. Bu baxımdan, Rusiyanın Tatarstan bölgəsinin nümayiş etdiridiyi fəallıq xüsusiylə nəzərəçarpandır. Xatırladaq ki, dövlət başçısının müsahibə verdiyi ərefədə Tatarstan Respublikasının reisi Rüstəm Minnixanov Azərbaycana növbəti səfəri reallaşdır. Prezident İlham Əliyev ilk investisiya layihəsinin Tatarstan tərəfindən həyata keçirildiyini söylədi: "Bu, Cəbrayıl rayonunda Tatarstanın rəhbəri və mənim tərefimdən açılmış "KamAZ" xidmət mərkəzidir. Yeri gəlmışkən, bu gün mənim də Tatarstan rəhbəri ilə görüşüm olacaq. Tatarstan nümayəndə heyəti Bakıdadır. Yəni bu, ilk investisiya, daha dəqiq desək, xarici investisiyalar üzrə birinci layihənin, həmçinin Rusiya məxsus olmasına mal. Beləliklə, biz həm investisiyaları gözleyirik, həm də iş icraçılarına şad olardıq". Prezidentin sözlərinə görə, azad edilmiş ərazilərdə bərpa işlərində mal və xidmətlərin tədarüküsü qismində iştirak edən bir neçə Rusiya şirkətinin olduğu vurgulanıb. Bu yerlərdə həmçinin rusiyalı iş icraçıları da mövcuddur, amma onların sayı çox deyil. Rusiya şirkətlərinin sayı daha çox ola bilər, çünkü bərpa işlərinin miqyası kifayət qədər genişdir və bu, ilk növbədə indi infrastruktur layihələrini, yolları, dəmiryol tunellərini, köprüləri əhatə edir, yəni bu sahədə yaxşı təcrübəsi olan çoxlu sayıda Rusiya şirkəti var.

Məsələn, bu yaxınlarda Həştərxan vilayətinin qubernatorunun tapşırığına əsasən, Qubadlıda uşaq bağçasının tikintisine başlanılıb. Qubernator İgor Babuşkin Qubadlıda olub və tikinti prosesini ziyan etdir. Bu cür diqqət Azərbaycan ictmaiyyəti tərəfindən yüksək dəyərləndirilir. Dövlətimizin başçısı müsahibəsində bunu Azərbaycanla Rusiya dostluq əlaqələrinin genişlənməsinin, o cümlədən ölkəmizlə Rusiya Federasiyasının Həştərxan vilayəti arasında uğurlu əməkdaşlığın yaxşı göstəricisi kimi qiymətləndirir.

Azərbaycanın vasitəçilik potensialı

Azərbaycan Prezidenti və dövlətin artan nüfuzu, qlobal proseslərə təsir və müdaxilə imkanları baxımdan ol-

kəmizin dünyada baş verən hadisələrdəki yeri, onlara münasibəti Rusiya ictimai rəyi üçün ciddi maraq mövzusudur. Bu baxımdan, müsahibə ərzində verilən suallar arasında Azərbaycan liderinin Rusiya-Ukrayna mührəribəsi fonunda Qərb-Moskva gərginliyinə dair mövqeyinin öyrənilməsi istəyi anlaşılandır. Prezident İlham Əliyevin reaksiyası hər zaman olduğu kimi həm tarazlaşdırılmış, həm düşünülmüş oldu, həm də ədalətə əsaslandı: "Mon yenə də ümidi var olduğumu bildirmək istəyirəm ki, işlər NATO ilə Rusiya arasında belə açıq-əşkar qarşidurmaya gətirib çıxarılmayacaq. Birincisi, ona görə ki, hamı bunun bütün dünyaya, bütün ölkələr və olbətə, regionla həmsərhəd olan ölkələr üçün fəlakətli nəticələrini dərk edir. İkincisi, mən yenə də ümidi edirəm ki, Birləşmiş Ştatlarda administrasiya dəyişikliyi həm də xarici siyaset istiqamətlərində dəyişiklik olacaq. Cənab Trampin birinci prezidentlik dövründəki təcərübəsi, eləcə də onun və komandasının üzvlərinin seckiqabağı kampaniyası zamanı və ondan sonra verdikləri bəyanatlar buna ümidi etməyə imkan verir. Buna görə də NATO-nun və Rusiyanın qızığın mührəribəye başlayacağı ssenariini təsəvvür etmək qlobal apokalipsi təsəvvür etməyə bərabərdir".

Daha sonra dövlətimizin başçısı bildirdi ki, bu mührəribədə qalib olmayıcaq. Həc bir ölkə, hətta deyək ki, NATO regionundan və ya Rusiya ərazilərinin uzaqda yerləşən ölkə olsa belə, özünü təhlükəsizlikdə hiss etməyəcək. "Mən düşünürəm, həm Vəsiqətənda, həm Moskvada, eləcə də digər paytaxtlarda siyasi müdriklik kifayət edəcək ki, belə qorxulu ssenari həyata keçməsin"- Azərbaycan Prezidenti müsahibəsində dedi.

Bu gün qlobal qeyri-sabitlik reallığında Azərbaycanın qarşidurma tərəfləri arasında sülh və vasitəçilik adası qismində çıxış edə biləcəyinə dair çoxsaylı ehtimallar səslənir. Rəsmi Bakının həm Moskva, həm də Kiyevlə etimadə əsaslanan xoş münasibətləri mövcuddur. Bu gerçəklilik imkan verir ki, Azərbaycan bu ədəvətin sənədini, münasibətlərin sivil mərcaya dönməsi və insan ömürlərinin xilası prosesində tarixi rol oynasın. Təbii ki, əgər bələ bir müraciət edilərsə. Azərbaycan əvvəllər də bu kimi dialoq üçün münbit və əlverişli platforma qismində çıxış edib. Prezident İlham Əliyev müsahibəsində Azərbaycanın bu potensiala malik olmasına təsadüfən vurğulamadı:

"Biz bütün öhdəliklərimizə maksimum dərəcədə məsuliyyətə yanaşıraq və bundan sonra da belə edəcəyik. Düşünürəm ki, Azərbaycan da gərginliyin aradan qaldırılması işinə öz töhfəsinə verə bilər... Xarici siyasetinin xüsusiyyətlərinə görə ister Qərbdə, isterse də Şərqdə Azərbaycan müstəqil xarici siyaset yürüdən tamamilə müstəqil aktor kimi qəbul edilir. Həm də ona görə ki, bu, eyni zamanda həm Rusiyanın, həm də NATO üzvü Türkiyənin müttəfiqi olan yeganə ölkədir. Dünya ikinci belə ölkə yoxdur. Buna görə də öhdəliklərimizən məntiqi zənciri üzrə irəli getsək, görərik ki, müttəfiqlik öhdəliklərimiz çoxşaxəlidir. Biz isə təbii ki, Yer üzündəki real vəziyyətdən çıxış edəcəyik və bir daha demək isteyirəm ki, belə hansı mərhələdə Azərbaycanın səyləri tələb olunacaq. Burada Rusiya Ordusunun Baş Qərargahının rəsisi və NATO Herbi Komitəsinin rəsisi səviyyəsində bir sıra görüşlər keçiriləb, eləcə də Birleşmiş Ştatların və Rusiyanın hərbi rəhbərliyi də Bakıda görüşübələr". Azərbaycan Prezidenti müsahibəsində bildirdi ki, bu, təsadüfən seçilmə-

yib. Həm Qərbdə, həm Rusiyada, həm də Şərqdə etibar edilən ölkələr çox deyil. Həm də hərbi-siyasi strukturlarda formal və ya qeyri-formal üzvlükə məşğul olmayan ölkələr kifayət qədər deyil. Buna görə də əgər belə bir ehtiyac olarsa, gərginliyin aradan qaldırılmasına öz töhfəmizi verməyə hazırlıq.

Dövlətimizin başçısı müsahibəsində Ermənistandan qovulmuş azərbaycanlılardan da danişdı

Bu gün doğma torpaqlarından zorla çıxarılmış azərbaycanlılar üçün ədalətin təmin edilməsi Azərbaycan dövlətinin qarşısında duran mühüm strateji və mənəvi xarakterli hədəkdir. XX əsrə mərhələlərlə həyata keçirilmiş məqsədyönlü deportasiyaya beynəlxalq qiymətin verilməsi xalqımızın tələbidir. Ermənilərən fərqli olaraq, bizim əlimizdə gerçək tarixi sənədlər var. Onları himaya edənlərdən fərqli olaraq, biz yalan dolu kitablar deyil, tarixi ədalətə sōykənən elmi əsərlər, araşdırımlar yazırıq. Qanlı erməni diasporundan fərqli olaraq, biz saxtalasdırılmış mənbələrdir, müasir reallığa əsaslanırıq: indiki Ermənistən ərazisində əsrlər boyu yaşayan soydaşlarımızın hansı zorakılığa məruz qaldıqlarına dair sənədləşdirilmiş faktlar, videogörüntüler var.

Erməni diasporunun, Azərbaycana münasibətdə qərəzlə mövqədə olan bəzi dövlətlər və mərkəzlərdə fəaliyyət göstərən erməni lobbisinin təzyiqi ilə xalqımıza qarşı yürüdülən ikili standartlar siyaseti bu sahədə də davam etdirilir. Xalqımıza məxsusluğu tarixi dəllərlə sübut edilən, ancaq işğal dövründə saxtalasdırma əməllərinə məruz qalan, indi isə "erməni irsi" kimi təqdim edilən tarixi abidələrə "araşdırıcı" misiyaların təşkil edilməsi məzmunlu təşəbbüsler irəli sürürlər. Halbuki Azərbaycan bu tələbi on illər ərzində etsə də, Qərbin "humanist" dəhlizlərində eşidilməmiş olaraq qalmışdır.

Azərbaycan dövləti soydaşlarımızın XX əsrə mərhələlərlə hazırlı Ermənistən ərazisində olan vətənindən qovulmasına, məqsədli şəkildə deportasiyasına beynəlxalq hüquqi qiymətin verilməsinə nail olmaq əzmindədir. Dünya birliyi ilə yanaşı, Ermənistən da azərbaycanlıların bu hüququnu tanımlı və reallıqla barişaraq tarixi ədalətin bərqrar olmasına müqavimət göstərməməlidir.

Dövlətimizin başçısı müsahibəsində bildirdi ki, Azərbaycanda Ermənistən əsrlərin icması var, onlar 1980-ci illərin sonunda - 1990-ci illərin əvvəlində deportasiya olunmuş təxmini 300 min azərbaycanlıdır. Bu icma qayıtmak, reinteqrasiya üçün onlara belə bir şəraitin yaradılmasına dair Ermənistən rəhbərliyinə rəsmi müraciət edib. "Çünki onların 1990-ci illərin əvvəlində oradan deportasiyası o demək deyil ki, bu insanların qayıtmak hüququ yoxdur. Ona görə də biz hələ bu gündək Ermənistən rəhbərliyindən azərbaycanlıların öz tarixi torpaqlarına reinteqrasiyası prosesini necə görmələri barədə cavab almamışq".

Müsahibədə Azərbaycanın nəhəng iqlim sammitinə evsahibliyi barədə də geniş danişıldı, regional təhlükəsizliyi, Qərbin çirkin planlarına münasibət bildirildi, Ermənistən məqsədli şəkildə silahlandırılması və digər ciddi məsələlərə aydınlaşdırıldı. Xarici media strukturlarının Azərbaycan Prezidentinin dünyada baş verən proseslərə dair fikirlərinə marağın artırdığını, dövlətimizin beynəlxalq aləmdəki aranın təsir imkanlarının və yüksələn nüfuzunun bariz göstəricisidir. Şübhəsiz ki, Azərbaycanın güclü geosiyasi aktora çevrilməsi və qlobal proseslərde fəal çıxış etməsi daha intensiv xarakter alıqca, dünya ictmaiyyətinin ölkəmizə rəğbəti artıraqda davam edəcək. Bu reallıq ərazicə o qədər də böyük olmanın, müasir müstəqillik tarixi cəmi 33 ili əhatə edən dövlətin əldə etdiyi danılmaz uğurudur. Azərbaycanın iqtisadi imkanlarını artırması, hərbi qüdrətini yüksəltməsi və siyasi dəyişikliklərdəki əvəzliyi onu deməyə əsas verir ki, qarşısındakı illərdə bu istiqamətdə miqyasca daha böyük uğurlar qazanacağıq.

**İradə ƏLİYEVƏ,
"Azərbaycan"**